

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مفروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهیهای رسمی و قانونی

سال هشتم

شنبه ۱۶ بهمن ماه ۱۳۳۱

شماره ۲۳۲۷

شماره مسلسل ۶۵

دوره هفدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۶۵

صورت مفروح مذاکرات مجلس روز ۳ شنبه

۷ بهمن ماه ۱۳۳۱

فهرست مطالب :

- ۱) طرح صورت مجلس
- ۲) بیانات قبل از دستور آقایان: کهید - مهندس رضوی - دکتر فقیهی شیرازی

۳) تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای وزیر امور خارجه

۴) طرح گزارش کمیسیون بودجه راجع با اجازه پرداخت حقوق و هزینه کل کشور بابت دیماه ۳۱ و تصویب آن

۵) بقیه مذاکره در لایحه تأسیس شرکت اتوبوس رانی عمومی

۶) قرائت طرح دوفوری راجع به جلوگیری از سقط جنین

۷) اعلام تصویب صورت جلسات دوم و پنجم بهمن ماه

۸) طرح گزارش شورای اول کمیسیونهای راه و خارجه راجع بموافقت نامه ترانزیت بین ایران و ترکیه

۹) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت ۹ و ۴۰ دقیقه صبح بریاست آقای محمد ذوالفقاری (نایب رئیس) تشکیل گردید

(۱- طرح صورت مجلس)

نایب رئیس - صورت غائبین جلسه یکشنبه ۵ بهمن ماه قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان: مشار - احمد فرامرزی - مجید زاده - اورنگ

غائبین بی اجازه - آقایان: دکتر انامی - عبدالرحمن فرامرزی - صراف زاده - راشد - قنات آبادی - دکتر ملکئی

دیر آمدگان و زود رفتگان با اجازه آقایان: خلخالی - شاپوری - وکیل پور هر کدام ۱۵ دقیقه - زهری ۳۵ دقیقه - دکتر

سنجایی ۴۰ دقیقه - معتمد خاوندی يك ساعت و ۴ دقیقه - میلانی - مکی - جلالی هر کدام دو ساعت - دکتر مصباح زاده دو ساعت و ۵ دقیقه

دیر آمدگان و زود رفتگان بی اجازه آقایان: دکتر قناتی - محمد حسین قشقائی - خسرو قشقائی هر کدام ۴ دقیقه - ناصر ذوالفقاری یک ساعت - دکتر کیان یک ساعت - نوبت یک ساعت و ۱ دقیقه - شهاب خسروانی یک ساعت و ۴ دقیقه

غائبین در رأی - آقای محمد حسین - قشقائی - دکتر فقیهی شیرازی

نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه نظری هست؟ آقای ناظرزاده

ناظرزاده - در بیانات مختصر بنده چند اشتباه چاپی هست که میدهم با اداره تند نویسی اصلاح کنند

نایب رئیس - بسیار خوب - آقای وکیل پور

وکیل پور - در عرایضی که جلسه قبل عرض کردم چند اشتباه چاپی هست که میدهم اداره تند نویسی اصلاح کنند

نایب رئیس - بسیار خوب آقای فریمان

فریمان - در عرایض جلسه گذشته بنده يك اصلاحات عبارتی هست که تصحیح میکنم و با اداره تند نویسی میدهم

نایب رئیس - بسیار خوب اصلاح میشود آقای ذکائی

ذکائی - تلگرافاتی از خلخال و آذربایجان رسیده مبنی بر پشتیبانی از جناب آقای دکتر مصدق که تقدیم مقام ریاست میکنم

نایب رئیس - آقای دکتر فقیهی شیرازی

دکتر فقیهی شیرازی - در بیانات بنده اصلاحات عبارتی هست که با اداره تند نویسی میدهم

نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه اعتراض دیگری نیست؟ (اظهاری نشد)

چون عده کافی نیست تصویب صورت مجلس پسند موکول میشود

(۳- بیانات قبل از دستور آقایان: کهید - مهندس رضوی - دکتر فقیهی شیرازی)

نایب رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند آقای کهید

کهید - بنده عرایض داشتم

چون یادداشت نکرده ام شمرده حرف میزنم تا آقایان تند نویسه و میخیزند چرا یادداشت

بفرمایند قبل از اینکه بعرایض خودم شروع کنم خواستم يك تذکراتی بدهم تذکر

اول بنده راجع بنفت است بنده خواستم از روش دولت سابق دملگرات امریکا گله کنم

و توجه دولت جدید و شخص آقای آیزنهاور رئیس جمهور امریکارا بمسئله نفت ایران

که بستگی کامل بصلح جهان دارد معطوف کنیم متأسفانه دولت سابق امریکا بر اثر

تلقینات سوء سیاستمداران انگلستان و امریکا علاوه بر اینکه کمکی بعمل قضیه نفت ایران

نکردند پیشنهاداتی دادند و روشی اتخاذ نمودند که به چوچه با حقوق حقه ما وفق

نمیداد و نظر ملت ایران را تأمین نمیکرد

و اگر دولت و وزارت خارجه امریکا افلا اجازه می دادند که کمپانیهای

آمریکائی از منافعت بخرند علاوه بر اینکه ملت ایران را امنون میکرد تا کنون قضیه نفت

حل شده بود اینک انتظار ملت ایران از دولت جدید و ملت آزاد منش متعده آمریکا اینست

که تحت تأثیر تلقینات دولت انگلستان قرار نرفته و بیش از این اجازه ندهند ملت کهنسانی

که يك روز ما به افتخار بشریت و دارای تاریخ و تمدن چندین هزار ساله و مرکز علم و صنعت

جهان بوده بیش از این در فشار اقتصادی قرار گرفته و مورد تعدی دولت انگلستان

قرار گیرد ما از کسی صدقه نمی خواهیم نفتی داریم که مورد احتیاج دنیا است (صحیح است) نفت ما را که براتب از حیث مرفهینی

جنس و قیمت بر سایر نفت های جهان رجحان دارد از ما بخرند و از دولت غارتگر و زور گوی

انگلستان بیش از این حمایت نکنند اگر دولت جدید امریکا بخواهد روش دولت سابق

را پیش بگیرد من یقین دارم به حیثیت و آبروی خود در دنیا لطمه بزرگی خواهد زد و ما

به چوچه به حرف بی حساب میزنیم و حرف

بی حساب میشویم (احسن است) بنده راجع بنف
میخواستم توجه دولت جدید امریکا را جلب
کنم که روش دولت سابق امریکا را پیش
نگیرند و بوضع ایران یک توجهی داشته باشند
و بصلح جهان اهمیت بدهند و قضیه نفت را
آنطوریکه بایست و مطابق بخواسته های
ملت ایران است انجام بدهند عرض دوم بنده
موضوع نفتی است که بطور جسته و
گریخته شنیده ام دادگاه عدل حکم
داده است بر علیه نفت ما اگر چه بنده در جلسات
مکرر و سایر آقایان هم این تذکرات را
داده اند که بهیچوجه من الوجوه حکمی که
انشاء آن در انگلستان شده و با پست هوایی
فرستاده شده است باندازه پیشیزی برای ما
ارزش نخواهد داشت (صحیح است) و خود
همین رأی دلیل است بر حقانیت ملت ایران است
بنده از این آقایان قضات دادگاه قلابی عدل
میپرسم آیا این نفت مال جاهای منجستر
است یا لندن؟ (گری می-هیچکدام) اینرا باید
خود آنها بگویند اگر یک قدری وجدان و
شرف داشته باشند این حرف بنده را تصدیق
میکنند که نفت در انگلستان وجود خارجی
ندارد نفتی که متعلق بممالک غارت زده
از جمله ایران میباشد پس هر نوع حکمی
که تا حال بر علیه ما در این مورد صادر شده
یا در آتی صادر بشود علاوه بر اینکه برای
ما بهیچوجه من الوجوه ارزشی ندارد خود دلیل
بر حقانیت ملت ایران است و باید یکی از
دلایل محکم دولت ایران باشد که
این ها قریب ۲۰ ماه است که ما را در محاصره
اقتصادی قرار داده اند و نگذاشته اند که ما
از منابع طبیعی خود آنطوری که باید و
ایدا استفاده کنیم و بایستی دولت ایران این را جزو
دهای خود از باب غرامتی که برای ما وارد
شده بگنجانند این را عرض کردم و خواستم توجه
دولت را جلب بکنم

نایب رئیس - آقای کهید تأمل
بفرمائید اکثریت نیست (پس از چند لحظه
اکثریت حاصل شد) بفرمائید
کهید - بنده یقین دارم این عمل و
روشی که دولت انگلستان پیش گرفته است
جز بزیان خودش بزیان دیگری نباشد
البته بما هم زیان وارد می آید ولی چون ما
یک روشی اتخاذ کرده ایم که اگر کار خودمان
را با آن روش تولیدی و کشاورزی انجام
بدهیم ما چندان ضرر روزیانی نخواهیم برد ولی
در همین حال اینها بیشتر از مضر خواهند
کرد این نکته را آقایان باید متوجه باشند
که هر قدر لجاجت بکنند درست است ضرر
ما خواهد بود ما هم باید مطالبه ضرر و خسارت
بکنیم ولی آنها هم بیشتر ضرر و زیان خواهند
برد و بعد از مدتی تاریخ قضاوت خواهد
کرد که سیاستمداران انگلستان بزیان
ملت انگلستان و سایر ملل دنیا اقدام کرده اند
بنده هر ایشی داشتم که اینجا بطور اختصار
بدا داشت کرده ام و حضور آقایان عرض
کردم حالا که ما از دولت جناب آقای دکتر

مصدق پشتیبانی کردیم و بلا یحه اختیارات رأی
دادیم باید هر یک از آقایان محترم آنچه
بنظرشان میرسد از پیشنهادات مفید که بخیر و
صلاح مملکت باشد دولت تذکر بدهند و
بنده کمال تشکر را دارم که چندین فقره
پیشنهاد کردم که مورد توجه جناب آقای نخست
وزیر قرار گرفت یکی راجع به چندین بود یکی
راجع به بنه بود و پیشنهادات دیگر از این قبیل که
بنده خدمتشان عرض کردم و پیشنهاد دادم
و مورد توجه شان قرار گرفت و بنده از این
حیث از ایشان تشکر میکنم ولی البته ما باید
سعی کنیم بیشتر توجه بامور کشاورزی و
بازرگانی خودمان مخصوصاً کارهای تولیدی
داشته باشیم بنده آنچه استحضار پیدا کردم
در جریان هم بود البته آقایان هم کم و بیش
اطلاع دارند اعلانی از طرف سازمان برنامه
بود برای خرید ۱۱۰۰ دستگاه تراکتور
بنده هر چه با مطلعین امر مشورت کردم و خود
بنده هم مطالعه کردم دیدم با این عملیاتی که
پیش گرفته اند و این رویه ای که اتخاذ شده
است بهیچوجه من الوجوه تراکتور برای
ایران نمی شود خرید برای اینکه آقایان
استحضار دارند بطور کلی اجناسی که در
کارخانجات اروپا و آمریکا ساخته میشود
اینها یک قیمت های مخصوصی دارند که قابل
کم و زیاد شدن نیست مثلاً فرض بفرمائید
که یک دستگاه اتومبیل باری اینتر ناس را بنده
عرض میکنم یک دستگاه تراکتور اینها
میشینند سندیگانی خودشان دارند قیمت را
در نظر میگیرند و بناظر اتحادیه قیمت رویش
میگذارند و این قیمت قیمت مقطوع است و
این قیمت فیکس برایش میشود کما اینکه
تا کنون چندین میلیارد دلار دولت آمریکا
با این کارخانه جات معامله کرده است و تمام بلیت
قیمتها بوده و یکی دیگر از نقص هایی که بنده
در آن اعلان دیدم اینست که پانصد هزار تومان و دیده
خواسته اند نتیجه این خواهد شد آنهایی
که اجناس خوب دارند شرکت نمیکند
کما اینکه الان ۲ یا ۳ ماه است که دولت این
اعلان مناقصه را گذاشته است و کسی شرکت
ننموده است و بالنتیجه یک عده ای اشخاص
دلال و غیر وارد وقتیکه اشخاص صحیح شرکت
نکردند آنها وارد میشوند و بالنتیجه بزیان
کشور تمام میشود بنده خواستم مخصوصاً
از معاون جناب آقای نخست وزیر تقاضا کنم
که باین قسمت توجه کنند و ببینند که دولت
آمریکا با دولت سوئیس دولت فرانسه اینها
بچه نحو با کارخانجات معامله میکنند این کار
خانجات برای اجناسشان یک قیمت معینی
دارند که کم و زیاد منتهی اینها یک نمایندگی
در اینجا دارند و بایند و چیز را در نظر بگیرند
یکی حقوقیکه بنمایند گئی آنها داده میشود و
یکی تخفیف صادرات بایند باینکه گهای آنها
صحت بکنند و این دو قسم وارد نظر بگیرند
تا تراکتور بکشور وارد شود بنده هیچوقت
فراموش نمیکنم که یک وقت با آقایان عرض کردم

که در ۲ سال قبل وزارت کشاورزی اعلان
کرد که دوهزار دستگاه تراکتور میخواهم
بایران وارد بکنم و نتیجه این شد که تراکتوری
وارد ایران نشد و کسی هم تراکتور
وارد نکرد و حالا بوضع حاضر تراکتور
بسیار بدست مطلب دیگری که میخواستم
عرض کنم خدمت جناب آقای نخست وزیر هم
عرض کرده ام و در کمیسیون بهداری مجلس
هم گفته ام و مورد تصدیق و تأیید اعضای
کمیسیون و کفیل وزارت بهداری قرار گرفت
موضوع بسیار مهمی است در ۲ سال و یک
سال و نیم قبل در کنفرانسی که در اسلامبول
تشکیل شد سازمان بهداشت جهانی تصمیم
میکرد چهار کارخانه در دت سازی بچهار
کشور از ممالک خاور میانه مجاناً و بلاعوض
بدهند یکی از این ممالک ایران بوده است
یکی ترکیه و یکی پاکستان و یکی هم با
مصر است و هندوستان آن ۳ کشور استفاده
کرده اند و متأسفانه کشور ایران بعلمت
کشمکش که بین سازمان برنامه و وزارت
بهداری است استفاده ننموده است سازمان
برنامه میگوید من باید مداخله کنم وزارت
بهداری میگوید که من باید مداخله کنم
نتیجه این شده است که تا کنون اینکارخانه
وارد ایران نشده است در صورتیکه یکی از
کارهای مفید همین کارخانه است که مورد
احتیاج ما است ما در حدود ۱۰۰۰ تن در دت
در سال احتیاج داریم که برای امور کشاورزی
برای مالاریا و برای سایر چیزها مورد احتیاج
مبرم است از طرفی باید ۱۱۰۰ دلار برای
هر تن مایول بدهیم و خود این قریب ۲ میلیون
دلار میشود در صورتیکه اگر این کارخانه
زایا ویریم علاوه بر اینکه یک عده کارگر
ایرانی مشغول کار میشوند یک همچو مبلغ
هنگفتی از خزانه این کشور بیرون نیورد بنده
مخصوصاً توجه دولت را باینکار معطوف می
دارم مخصوص که بنده شنیدم بعضی از دول
سهمیه خودشان زان داده اند و اگر توجه
عاجلی نشود که این کارخانه بایران وارد
شود خود آنها منصرف میشوند یعنی دیگر
استفاده نخواهد شد و موضوع منتفی میشود
بنابر این بنده میخواستم توجه دولت را باین
موضوع جلب میکنم و تمنی میکنم که باین
قضیه حیاتی توجه بکنند عرض دیگر بنده
اینست که وزارت کشاورزی باید توجه مخصوص
بامور کشاورزی کشور بکنند و اگر ما به
امور کشاورزی توجه کنیم بنده یقین دارم
که باینکه توجه مختصر شاید دولت ایران
در سال آینده بتواند از حیث ارزش یک کمک
بسیار موثر و مهمی را بکشور بکنند بنده
اطلاع پیدا کردم یعنی تفکراتی بنده
رسیده که عیناً تقدیم مقام ریاست برای اقدام
میکم و این تفکرات از کارمندان بنگاه شیبانی
گرج است متأسفانه چهار ماه است حقوق
آنها داده نشده بنده باینکه چندین مرتبه
خدمت آقای وزیر کشاورزی عرض کردم و
قول قطعی بمن داده اند و خدمت جناب آقای

وزیر دارائی هم عرض کردم خدمت جناب
آقای معاون نخست وزیر هم عرض کردم ولی
تا کنون هنوز توجهی نشده است و این بیچاره
ها غالباً عائله مندند و این تأخیر حقوق اسباب
زحمت آنها شده است که وضع نامطلوبی
را ایجاد کرده و آنها میخواستند اختصار
بکنند و تعصن اختیار کنند بنده تا کنون از
آنها جلو گیری کردم و خواهش کردم و اینک
هم خواهش میکنم از دولت که یک توجه
مخصوصی بفرمایند و حقوق این آقایان را
تأمین بکنند چون الان چهار ماه است که
بآنها حقوق داده نشده، یکشاهی بآنها
حقوق داده نشده بنده حتی با آقای وزیر
کشاورزی عرض کردم که شما اگر راست
میکویند یکشب شام نخورید، یکروز ناهار
نخورید این صحیح نیست (دکتر طاهری -
اصلاح بودجه اش در کمیسیون بودجه تصویب
شده) بلی بسیار متشکرم از اینکه کمیسیون
بودجه تصویب کرده است ولی باید حقوق
آنها را بدهند
عرض دیگر بنده مربوط بوضع کلی
اقتصاد کشور است بنده مطابق احصائیه ای
که بدست آورده ام یکی از چیزهایی که
مورد احتیاج عموم است موضوع چای است
متأسفانه دستگاه قاچاق طوری است که اسلا
بکسی مهلت نمیدهد (مهندس غروی -
احسن است) بنده احصائیه ای بدست آورده ام
که در حدود ۷ الی ۸ هزار تن واردات چای
از خارجه است قاچاق در حدود چهار
هزار تن محصول داخلی هم در حدود ۴ هزار
تن است (صحیح است) (شبه تری - بچه
احصائیه ای معلوم شده است که چهار هزار
تن قاچاق است) احصائیه ای که بنده از
وزارت اقتصاد ملی گرفتم، دپروز کمیسیون
بود در وزارت اقتصاد ملی مقداری چای
یک قسمتش با ارز و یک قسمتش بدون ارز وارد
گمرک شده است و الان در وزارت اقتصاد
کمیسیونی هست که مشغول رسیدگی هستند
(کنجه - کدام کمیسیون همان کمیسیون که
چای تجار آذربایجان را گرفته اند؟) بلی همان
کمیسیون است یک قسمت همانست که
بفرمائید (کنجه - حق ندارند اینکار را
بکنند) یک قسمت همینطور است که چای
مردم را گرفته اند (کنجه - قاچاق را که توی
سرای حاج زمان میگیرند، قاچاق را باید
در مرز بگیرند)
(نک رئیس)
میر اشرفی - چهار هزار صندوق
هم آقای دکتر امینی دستور دادند برخلاف
قانون که وارد کنند چهار صد هزار تومان
هم پول گرفته
مهندس ماوندی - بدکتر امینی
مربوط نیست آقا او آدم پاک است
کهید - آقا خواهش میکنم توجه
بفرمائید قریب سی و پنج هزار صندوق چای
الان در گمرکات ایران موجود است
یک عده ای با حق وارد شده است

مقدار جزئی و مقدار زیادیش را هم بی حق وارد کرده اند

مهندس غروی - موضوعی از جای
مهمتر روی این مملکت نیست که نگاهش روی جای صحبت میفرمائید؟

کهبید - اجازه بفرمائید بنده که باقا عرض نکردم بنده معتقدم که همانطور که در کمیسیون هم اظهار نظر کردم ما باید اول از جای داخلی حمایت بکنیم (مهندس غروی - حمایت که بحرف نمیشود باید عمل کرد) آقا اجازه بفرمائید بعد هم معتقدم که باید از مصرف کننده هم حمایت بکنیم و اگر کسی هم برخلاف عمل کرده است باید مجازات بشود و کسی که باحق وارد کرده باید بحق خودش برسد این نظر است که کمیسیون اتخاذ کرده است و بنده هم پیش از این عرضی نمیکنم یک موضوع دیگر موضوع برنج است برنج از موضوعات خیلی مهم است (کنجه - صورت پروانه هارا بیاورید ببینیم بچه کسانی داده اند؟) بطوری که آقایان استحضار دارند بخلاف خیلی دادمانند (میر اشرفی - آقای کهبید پول گرفته اند چهارصد هزار تومان گرفته اند) چهارصد و هشتاد هزار تومان گرفته اند بهر جهت یک همچو چیزهایی هم هست (معمد دماوندی - سه هزار صندوق مال آقای مفید بوده) درست است سه هزار صندوق هم مال آقای مفید بوده بهر جهت بنده عقیده ام اینست که باید با یک روش مهم اقتصادی با توجه بوضع زندگی مصرف کننده و حمایت از صنایع داخلی نمود اشخاصیکه برخلاف مقررات عمل کرده اند باید مورد مجازات قرار بگیرند و اشخاصیکه برخلاف مقررات عمل نکرده اند باید بحقشان برسند (مهندس غروی - فاجاچهی ها خیلی خطرناکند) بطوری که بنده اطلاع پیدا کرده ام حالا تا چه اندازه صحیح یا غیر صحیح است بنده نمی دانم دیروز در کمیسیون صحبت شد که از موقعی که این آقای دکتر دفتری رئیس جدید مرزبانی آمده است (میر اشرفی - سرتیب دفتری) ببخشید سرتیب دفتری آمده است بنده درست نمی دانم گفتند تقریباً در حدود دو هزار تن اجناس فاجاق را گرفته است (صحیح است) و جلوگیری کامل بعمل آورده بنده دیگر صحبت و سقمش را نمی دانم (مهندس غروی - از زابل دارد مثل ریک جای فاجاق می آید) یکی از پیشنهادات بنده بدولت این بود که باید نظر متخصصین را بخواهند و همینطور که تا بپرسیدم محترم مجلس شورای ملی جناب آقای مهندس رضوی در چند جلسه قبل تذکرات مفیدی در باب اقتصادیات دادند که بنده بسهم خودم از ایشان تشکر میکنم (مهندس رضوی - لطف دارید) باید این رویه را اتخاذ کنند اما راجع بنوع...

عرض کنم که آقای مهندس غروی بی لطفی کردند

نایب رئیس - آقای مهندس غروی ناچارم بجناب عالی تذکر بدهم بفرمائید آقای کهبید

کهبید - عرض کنم که موضوع برنج وضع مخصوصی پیدا کرده است برنجی است بنام برنج خانسکی و چمیا که البته آقایان نمایندگان شمال بهتر می دانند که این مصرف داخلی ندارد و چون وضع دنیا امروزیک جوری است که بعضی از نقاط دنیا محتاج باین جنس هستند باید حد اکثر استفاده را کشاورزان بکنند و این کار بکنند وقتیکه یک برنج کارشمت تومان می دهد و یک کیلو جای می خورد شایسته این است برنجش را کیلویی دو تومان بفروشد

نایب رئیس - آقای کهبید وقت شما تمام شده است

کهبید - آقای دکتر فخر هم ده دقیقه التفات فرمودند

نایب رئیس - آن ده دقیقه هم تمام شده است چون پنج دقیقه هم از وقت ایشان مانده آقای ناظر زاده بود که باید ایشان استفاده کنند

کهبید - آقایان نگذاشتند که حرف هایمان را بزنیم (کنجه - قضیه برنج انترسان است بفرمائید) بهر جهت برنج را یکمقدارش را با روسها معامله کرده اند و بنده نمی دانم بچه قیمت و چه کیفیتی با آنها معامله کرده اند ولی یقین دارم که دولت ایران در این معامله مغبون شده است یک قسمت دیگرش را هم اجازه دادند که یک عمده ای صادر کردند و قسمت دیگری را هم آمدند لیره آوردند اعتبار آوردند که بردارند و ببرند ولی یک تصویرنامه ای صادر شد که قیمت برنج باید بدلا داده شود آقا جنس را نباید بیک عمده محدود داد هر کس بهتر قیمت داد و بهتر معامله کرد باید او داد البته بنده از آقای دکتر اخوی تشکر میکنم که پیشنهاداتی که خدمتشان دادم مورد توجهشان قرار گرفت وقتی گفتم که آقا این کیلویی پنجقران و ده شاهی بوده و حالا ۱۱ قران شده بگذارید این وضعیکه فعلا پیش آمده است مملکت از آن استفاده بکنند ایشان هم گفتند که من نظری ندارم و هر کس که قیمت بهتری می دهد و مملکت بهتر بتواند از آن استفاده کند باومی دهم و با او معامله خواهیم کرد چون آقای نایب رئیس فرمودند که وقت تمام شده است دیگر عرضی نمیکنم (کنجه - قضیه برنج حل نشد) عرض کردم که قضیه برنج در کمیسیون است و دارند حل میکنند

مهندس غروی - ما حاضریم که نیساعت وقت بدهیم راجع برنج صحبت کنید

نایب رئیس - آقای ناظر زاده

ناظر زاده - مقصود بنده از این

بجای دقیق و وقتی که گرفته ام تذکری راجع بزلزله راور بود و از جناب آقای مهندس رضوی تقاضا میکنم که تشریف بیاورند و تذکر لازم راجع باین موضوع با بدولت بدهند

نایب رئیس - آقای مهندس رضوی بفرمائید

مهندس رضوی - بنده از این چند دقیقه وقتی که آقایان نمایندگان محترم بوسیله آقای ناظر زاده داده اند متشکر هستم اوضاع و احوال کشور ما طوریست که از یاره ای مطالب مهم که مربوط بحوادث جاری مردم این مملکت است غافل هستیم و باید از این در مطالبی که دنیائی را سرگردان دارد خودمان را آلوده کرده ایم و هنوز هم نمی دانیم چگونه از آن خارج خواهیم شد بسیاری از امور مملکت بدون هیچگونه توجهی واقع می شود و از نظرهای ما معمو میگردد اخیراً دو اتفاق افتاده است یکی در راور که یکی از نقاط تاریخی استان کرمان است و در آنجا در یکی از فراه بنام ریحان که مرکز زلزله واقع شده است چندین خانواده از بین رفته اند و عمده زیادی هم زخمی شده اند و فزات آنزهره هم بکلی از آب افتاده و البته معنای این مطلب این است که اگر دولت توجه عاجلی نکند ویرانی حتمی در آن محل جایگزین آبادی مختصری که در آنجا وجود دارد خواهد شد البته توقع و انتظار ما اینست که دولت بخصوص بانک کشاورزی اقداماتی برای آبادی قناتی که از بین رفته است بکنند و همچنین بنگاههایی از قبیل شیروخورشید سرخ و بنگاههای مشابه آن اقدامات لازم را برای فراهم کردن مختصر وسایل رفاه و راحتی برای کسانی که آسیب دیده اند بکنند و روی این زمینه بنده توجهشان را خواستارم باید عرض کنم که اقداماتی که جناب آقای امین استاندار محترم کرمان در این زمینه کرده اند یا اینکه عدمای از مردمان خیر شهر کرمان و خود راور بعمل آورده اند تا حدی قابل ستایش است و بنده از این حیث واقعاً متشکر هستم که آن اندازه که وسایل مختصری در اختیار داشته اند بکار برده اند ولی در این زمینه لازم است که دولت هم توجهی بکند اتفاق دیگری که حادث شده است موضوع معدن گلندرود است که در آنجا هم چندین نفر از کارگران هوطن ما از بین رفته اند و اوضاع و احوال معادن ایران با آقایان پوشیده نیست که ۱۵ سال پیش مهندسین ایرانی که در اروپا تحصیل کرده اند مهندسی که در اینجا تحصیل کرده بودند با کمک متخصصین خارجی برای بهره برداری از معادن ماترینی قابل شدند و یک اقداماتی کردند و بهره برداری از چند معدن بزرگ در ایران شروع شد از قبیل معادن ذغال که علاوه بر معادنی که در حوزه

تهران داریم معادنی هم در حدود مازندران در زیر آب و گلندرود که روی دره جالوس واقع می شود بهره برداری از این معادن شروع شد ولی متأسفانه در سالهای اخیر توجهی کلازم است بامور فنی نمیشود و مخصوصاً در قسمت معادن هیچ توجهی نمیشود و فعلاً بهره برداری از معادن در ایران منحصر شده است باینکه در پارهای معادن فلزی مواد اولیه را اشخاص بطور خصوصی استخراج میکنند و از مملکت خارج میکنند در عین حال که شاید این یک کار مفیدی از نظر اشخاص معین باشد ولی بنام یک مملکتی که میخواهد از معادن خودش استفاده بکند این عمل تا درجه کمی مطلوب و حتی ممکن است در پارهای موارد نامطلوب باشد در عین حال بنده موضوع معدن گلندرود را از این نظر تذکر دادم که معادن ما باید مورد توجه بیشتری واقع شود و بنده نهایت تأسف خود و همکاران محترم را باین دو مطلبی که تذکر دادم نسبت بمصیبت زدگان راور در درجه اول و همچنین مصیبت زدگان و آسیب دیدگان گلندرود تقاضا میکنم امیدوارم که دولت در هر دو مورد اقدام عاجلی بعمل بیاورد

نایب رئیس - آقای دکتر فقیهی شیرازی

دکتر فقیهی شیرازی - جلسه گذشته بحرض همکاران محترم رسانیدم که از جمله خطراتی که متوجه کشور است خطر قلت نفوس است که بچندین وسیله مورد مخاطره قرار گرفته است و روز گذشته بحرض رسانیدم که یک طرحی بامضای ۱۶ نفر از آقایان نمایندگان محترم رسیده است که هم اکنون تقدیم مقام ریاست محترم میشود موضوع دیگر مسئله منع استعمال نوشابه های الکلی است که در دوره شانزدهم با یک حسن نیت تام و تمامی آقایان نمایندگان محترم مجلس اقدام لازم کردند و متأسفانه در بوته اجمال مانده (صحیح است) در این باب هم باتذکری که همکار محترم آقای حاج سید جوادی و سایر آقایان نمایندگان محترم فرمودند استدعا از همکاران محترم این است توجه عاجلتری بشود و موضوع نوشابه های الکلی آنچه که امروز از نظر فن پزشکی ثابت شده تنها از نظر تفنن مصرف نمیشود بلکه معمولاً تا ملایمات روزگار و هیجانات عصبی و روحی باعث می شود که اشخاصیکه گرفتاریها و خستگیهای حقایق دیگری دارند متوسل به نوشیدن این جنس قتال می شوند و در بدو امر بطلت تغذیری که الکل در سلولهای عصبی ایجاد میکند یک حالت نشه ای ایجاد میکند که هلال حالت گول زنده ای است ولی بتدریج سم الکل در کلیه سلولهای مغز و سلسله اعصاب اثر میکند و نتیجه آن یک مسوبت تغذیری است که پس از گذشتن چندماه قلت و کتب و کلیه مغز و کلیه اعصاب و جوارح بدن را

مسموم کرده و می‌کند و بدبختی در اینجا است کسانیکه بوسیله نوشیدن نوشابه های الکلی بمسمومیت الکل دچار شده اند استعمار مخصوصی برای گرفتن سل پیدا میکنند فقر و بدبختی و تهیدستی روز بروز بر آلام درونی مردم اضافه میکند اگر برای جلوگیری و منع از تهیه و استعمال و مصرف نوشابه های الکلی فکر عاجلی نشود بسیار نظر گرفتن فقر و تهیدستی و بیماری گوناگونی که گریبانگیر اشخاص و افراد این کشور است خطرات بیشتری احساس میشود بنده درباره منع نوشابه های الکلی بیشتر از این عرضی نمیکنم تا طرحی که آقایان نمایندگان محترم تهیه کرده اند انشاء الله بیاید و تا جلسه آینده آماده و کامل بشود و بعد از آن جلسه بقیه عرایض خودم ادامه خواهم داد فعلا طرحی که در مورد سخنان جلسه گذشته آقایان لطف فرمودند و امضاء کردند باقی دو فوریت تقدیم مقام ریاست میشود.

نایب رئیس - آقای وزیر دارائی تقاضا کرده اند که لایحه یکدوازدهم قبل مطرح شود بسته بنظر آقایان است (نمایندگان - صحیح است رأی بگیرید) (رفیع همه موافقت)

۳- تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای وزیر امور خارجه
نایب رئیس - آقای وزیر امور خارجه فرمایشی دارید بفرمائید.
وزیر خارجه (دکتر فاطمی) - لایحه که تقدیم مجلس محترم شورای ملی میشود لایحه ای است مربوط به عهدنامه صلح با ژاپن که در ۸ دسامبر ۱۹۰۱ از طرف نماینده دولت ایران در سانفرانسسکو امضاء شده و در تاریخ ۲۱ اردی بهشت ۱۳۳۱ جهت تصویب تقدیم مجلس سنای سابق شده بود چون مراحل قانونی اش را در مجلس مزبور طی نکرده بود و بلا تکلیف مانده است و طی مدلول ماده اول عهد نامه پایان نیافتن و ختم حالت جنگ بین دولت ژاپن و دولت متخاصم منوط به تسلیم اسناد مصوب آن می باشد لذا این لایحه تقدیم میشود و از نظر اینکه منافع تجاری که امروز مخصوصاً بعد از برقراری روابط سیاسی تصویب این لایحه دارد و از کمیسیون محترم خارجه که توجه مخصوصی به تصویب لوایح میفرمایند استدعا دارم که این موضوع را مورد توجه و مشاوره قرار بدهند و لایحه دیگری است مربوط بمبادله اطلاعات فرهنگی بین المللی که بین دول عضو سازمان ملل متحد موافقت نامه ای برای وارد کردن لوازم تربیتی و علمی و فرهنگی تهیه و تنظیم شده است که اغلب دول عضو سازمان تصویب فزای مقننه خودشان رسانیده اند و چون مدتی از تاریخ امضای نماینده ایران میگذرد درخواست تصویب آنرا می نمایم.

نایب رئیس - بکمیسیون های مربوطه ارجاع میشود.
۴- طرح گزارش کمیسیون بودجه راجع باجزه پرداخت حقوق و هزینه کل کشور بابت دی ماه ۳۱ و تصویب آن
نایب رئیس - آقایانیکه موافقت یکدوازدهم مقدم باشد بر سایر کارهایمان قیام بفرمائید (اکثر نمایندگان برخاستند) تصویب شد.

نایب رئیس - گزارش کمیسیون بودجه قرائت میشود.
 (شرح زیر قرائت شد)
گزارش کمیسیون بودجه به مجلس شورای ملی
 کمیسیون بودجه لایحه شماره ۷۴۰۳۰ ۳۱۰۳۰ دولت راجع به پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کشور بابت دی ماه ۱۳۳۱ را با حضور آقای وزیر دارائی مورد رسیدگی قرارداد و نظر براینکه طبق آئین نامه داخلی مجلس لایحه ۱ دوازدهم نمی تواند شامل مجوز جدیدی برای پرداخت هزینه جدیدی که در بودجه سال معطوف به وجود نداشته است باشد لذا ماده واحده پیشنهادی دولت را بدون عبارت «و حقوق قضات وزارت دادگستری را که از اول آذر ماه ۳۳۱ اشل جدیدی برای آنها تصویب شده بر طبق اشل مذکور» تصویب نموده و ضمناً برای اینکه دولت بتواند اضافه حقوق قضات را طبق اشل جدید پرداخت نماید کمیسیون اینطور اظهار نظر کرد که اگر دولت افزایش اشل حقوق قضات و پرداخت آن را مشمول قانون اختیارات بداند همان نحو عمل نماید.

اینک گزارش آنرا جهت تصویب مجلس شورای ملی تقدیم می دارد.
 ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود حقوق و کمک و مزایای کارمندان و خدمتگزاران و مصارف مستمر و غیرمستمر وزارتخانه ها و ادارات و دستگاه های دولتی و سایر مخارج کشور از بابت دی ماه ۱۳۳۱ را بر طبق قانون اجازه پرداخت تیرماه مصوب دوازدهم مردادماه ۱۳۳۱ (باستثنای حقوق و مزایای ستاتور های سابق) درآمد عمومی کشور پرداخت نمایند.

نایب رئیس - آقای دکتر بقائی شما راجع بگزارش کمیسیون بودجه نظری دارید بفرمائید.
دکتر بقائی - بنده فقط می خواستم عرض کنم که چون آقای دکتر ملکی مخبر کمیسیون بودجه مرخص هستند آقای دکتر کیان از این لایحه دفاع خواهند کرد.
نایب رئیس - آقای دکتر فقهی.
دکتر فقهی - بنده مخالفم.

نایب رئیس - آقای ملک مدنی مخالفید؟
ملک مدنی - خیر بنده موافقم.
نایب رئیس - آقای شبستری مخالفید؟
شبستری - خیر بنده یک تذکری خواستم عرض کنم که این مقدمه ای که در این جا گنجانیده شده برای مخالفتی بود که لایحه با آئین نامه دارد.

نایب رئیس - بفرمائید.
شبستری - تمام اعضای کمیسیون بودجه موافقت داشتند که حقوق قضات با اشل جدید پرداخته شود اگر عبارت مقدمه (اگری) دارد نه اینست که کمیسیون تردیدی داشت چون مطابق آئین نامه اشکالی داشت از این جهت این جمله در مقدمه گنجانیده شده.

نایب رئیس - آقای دکتر کیان.
دکتر کیان - بطوریکه ملاحظه می فرمائید در لایحه یک دوازدهم تسدیمی به مجلس ذکر می از پرداخت اشل جدید قضات نشده بود کمیسیون بودجه این طور بنظرش رسید که اگر ذکر این پرداخت جدید در لایحه یکدوازدهم بمنظور تحصیل مجوز جدیدی باشد از وظایف کمیسیون بودجه نیست که چنین مجوزی برای پرداخت حقوق قضات تصویب بکند که اصلاً ذکرش در لایحه یکدوازدهم یا لایحه دیگری لازم نیست از این جهت بود که این موضوع از ماده حذف شد از طرف دیگر اعضای کمیسیون بودجه شخصاً کمال موافقت را با از یاد اشل حقوق قضات داشتند و این عمل درست و بموقع را بسیار بجا تشخیص میدهند البته این تشخیصشان جز یک احساس شخصی چیز دیگری نمیتوانست باشد چون کمیسیون بودجه صلاحیت نداشته که یک تصمیمی خارج از آن چیزی که در حدود صلاحیتش هست و چیزی که غیر از قوانین قبلی است تصویب بکند از این جهت است که احساس شخصی خودشان را اعضای کمیسیون اینطور اظهار داشتند که با کمال میل استقبال میکنند از اینکه این عملی را که دولت کرده است ادامه بدهد و بنابراین گمان میکنم که در این احساس مجلس شورای ملی متفق باشند یعنی همه نمایندگان محترم مجلس شورای ملی این از یاد اشل قضات را از لوازم اصلاح دادگستری میدانند و از این جهت هم دولت یک عمل بسیار بجا و شایسته ای کرده است و مجلس هم موافقت دارد که در این راه پیش برود.

معمده داوندی - اجازه میفرمائید بنده بایستی یک توضیحی بدهم باین فرمایشاتی که آقای مخبر کمیسیون بودجه فرمودند اینطور نیست که فرمودند.
نایب رئیس - شما بعنوان مخالف میتوانید صحبت بفرمائید.
(ملکی) - بعد از یک مخالف بنده بعنوان

موافق صحبت می کنم)
معمده داوندی - جناب آقای دکتر کیان مطالبی فرمودند که این از خواسته های اعضای کمیسیون بودجه بود در کمیسیون بودجه دو نظر ایجاد شد عده ای گفتند که دولت نمی تواند در این ماده واحده یکدوازدهم اشل حقوق قضات را بگنجانند و بعد از تصویب کمیسیون بودجه از مجلس بگذرانند عده ای مخالف بودند و می گفتند که برخلاف آئین نامه نیست برای اینکه یک نظر واحدی ایجاد شود اینطور در نظر گرفته شد که آن جمله ای که دولت در لایحه گنجانیده بود آنرا از ماده واحده بردارند و در مقدمه بگذارند و بدولت اجازه بدهند که بر طبق اختیارشان که استفاده کرده برای اصلاح دادگستری و وضع قضات بر طبق همان اختیارات پرداخت کنند و امروز هم در مقدمه دیده شد که یک کلمه اگر و آن جمله پرداخت را در آنجا گنجانیده اند که ممکن است برای وزارت دارائی باز اشکال ایجاد بکند (نبوی اشکال هم دارد) و ما تذکر دادیم و با آقای دکتر کیان هم صحبت کردیم که موضوع این نبوده که در آنجا در مقدمه گفت شود که اگر دولت این را جزء اختیارات خودش می داند و پرداخت را هم جز اختیارات خودش می داند بنابراین حقوق قضات را بنا بر اشل جدید از اول آذر ماه پرداخت کند چون باین ترتیب باز دست دولت بسته می شود وزارت دارائی نمی تواند حقوق قضات را بپردازد و آقایان اعضای کمیسیون بودجه تصمیم گرفتند که از مخالفت و موافقت های خودشان از گذاردن این جمله در این لایحه صرف نظر کنند و موافقت بکنند که نامه ای بوزارت دارائی نوشته بشود که حالا که دولت از اختیاراتش استفاده کرده است و اشل حقوق قضات را بالا برده است از اول آذرماه با اشل جدید حقوق قضات را بپردازد بنابراین خواستم عرض کنم که جناب آقای دکتر کیان باید مطالب و بیانات خودشان را اصلاح بکنند.

نایب رئیس - رأی می گیریم ماده واحده باورقه آقایانیکه موافقت در سفید خواهند داد (اسامی آقایان نمایندگان بترتیب ذیل بوسیله آقای ناظرزاده منشی اعلام و در محل تعلق اخذ رأی بعمل آمد)
 آقایان: مکی، مهندس زیر کرا، دکتر سنجابی، اخگر، مهندس حسینی، دکتر بقائی، دکتر شایگان، زهری، پازسا، انگلی، میلانی، محمدحسین فشقائی، کریمی، دکتر مظنی، مهندس فروری، حاج سید جوادی، دکتر کیان، دادور، ناصر ذوالفقاری، خسرو فشقائی، شبستری، مهندس داوندی، امامی اهری، میر اشرافی، مهندس

شوی . افشار صادقی . هدی . کهید
 جلالی . شهیدی . دستکتر فلسفی .
 بوی . افشار . مدرس . خلخالی . وکیل
 پور . اقبال . مصدقی . ملک مدنی .
 وکتر طاهری . ذکائی . امیر افشار .
 مجزاده . شاپوری . مهندس رضوی .
 شوکتی . شادلو . عامری . فرزانه .
 ریگی . دکتر فقهی شیرازی . پورسرتیب
 شهاب خسروانی . جلیلی . حائری زاده
 رفیع . تولیت . دکتر فاخر . نجفی .
 فاخرزاده

**(اوراق رأی شماره شد
 ۸۸ ورقه سفید موافق و دو ورقه
 سفیدی اسم شمرده شد)**

نایب رئیس - از ۶۲ نفر عده حاضر
 گزارش کمیسیون بودجه را جمع بیک دو از دهم
 اکثریت ۸۸ رأی موافق تصویب شد
 اسامی موافقین - آقایان : حاج سید
 هوادی . جلالی . ناصر ذوالفقاری . کریمی
 دکتر فاخر . موسوی . محمد حسین قشقایی
 یادور . شیبستری . افشار صادقی . معتمد
 ماوندی . خسرو قشقایی . نجفی فردوسی
 فاخرزاده . فرزانه . عامری . جلیلی . شهیدی
 ملی . میلانی . دکتر معظمی . کهید . دکتر
 کیان . انگچی . امامی اهری . اقبال
 مجتهدی . شادلو . خلخالی . پورسرتیب
 صدقی . مدرس . شوکتی . زهری . اخگر
 دکتر سنجابی . افشار . مکی . شاپوری
 دکتر طاهری . ریگی . دکتر فقهی شیرازی
 مهندس رضوی . تولیت . شهاب خسروانی
 ذکائی . مجزاده . ملک مدنی . دکتر فلسفی
 میرافشار . مهندس غروی . دکتر شایگان
 کتر بقائی . نبوی . وکیل پور . مهندس
 یوز زاده . یارسان . مهندس حسینی

ورقه سفید بی اسم علامت امتناع -
 دو ورقه

**(۵ - بقیه مذاکره در لایحه
 دوفوری تأسیس هرکت
 اتوبوس رانی عمومی)**

نایب رئیس - لایحه اتوبوسرانی
 طرح است پیشنهادات مطرح بود (معتمد
 استواری - قرار بود روز های سه شنبه
 مؤالات مطرح شود) پیشنهاد دیگری
 سیده که قرائت میشود
 (بشرح زیر قرائت شد)
 پیشنهاد میکنیم ماده واحده تقدیمی
 دولت بطریق ذیل اصلاح شود :
 ماده ۱ - وزارت کشور مکلف است
 ای انتظام اتوبوسرانی عمومی شهر تهران
 توابع شرکت واحد بنام شرکت اتوبوسرانی
 رسمی بوسیله شهرداری تهران تأسیس نماید .
 ماده ۲ - شرکت مزبور در کت سهامی
 سهام آن بانام است و حق انتقال سهام
 رکت جز ناو کلا با تابع و یا شرکت های
 رسمی ممنوع میباشد .

ماده ۳ - هشتاد درصد سهام در مقابل
 بهای ارزیابی شده اتوبوسها متعلق بمالکین
 فعلی اتوبوسهای تهران و توابع که در تاریخ
 تقدیم لایحه دولت اجازه اتوبوسرانی در
 دست داشته اند میباشد و بیست درصد دیگر
 سهام که غیر تقدیمی است در از اعاستفاده شرکت
 از مزایا و منابع شهری متعلق بشهرداری
 تهران خواهد بود .

تبصره ۱ - طریقه واگذاری و ارزیابی
 اتوبوسهای فعلی برای تعیین میزان سهام
 در آئین نامه که با حضور نمایندگان صاحبان
 اتوبوس تنظیم میشود معین خواهد شد
 تبصره ۲ - در مورد فروش یا انتقال
 سهام شهرداری حق تقدم خواهد داشت
 تبصره ۳ - هنگام توسعه شرکت و
 افزایش سهام رعایت تناسب میزان خرید سهام
 جدید از طرف شرکاء و شهرداری بر ترتیب مقرر
 در آئین نامه مزبور خواهد بود

ماده ۴ - هیئت مدیره شرکت از پنج
 نفر مرکب خواهد بود که از لحاظ حفظ
 مصالح عمومی سه نفر آنها بان انتخاب انجمن شهر
 از میان نمایندگان انجمن شهر (در غیاب
 انجمن شهر بان انتخاب وزارت کشور) و دو
 نفر دیگر بان انتخاب سایر صاحبان سهام تعیین
 خواهد شد .

ماده ۵ - کارکنان فعلی اتوبوسها
 از قبیل راننده و کمک راننده و بلیط فروش
 و همچنین صاحبان سهام جزء در صورت
 واجد بودن شرایط استخدام در شرکت بر دیگران
 حق تقدم خواهند داشت .

ماده ۶ - وزارت کشور مکلف است
 بوسیله شهرداری هر محل در هر یک از شهر
 های دیگر کشور که اتوبوسرانی دایر
 است و باقاطی که با اتوبوسرانی محتاج شود
 بر طبق مقررات این قانون و آئین نامه های
 مربوطه بتأسیس شرکت مبادرت نماید

ماده ۷ - اگر در ظرف مدت مصرح
 در آئین نامه صاحبان اتوبوس حاضر بتشکیل
 شرکت منظوره نشوند شهرداری مجاز است
 که خود رأساً بتأسیس شرکت واحد
 اتوبوسرانی در آن محل اقدام نماید .

ماده ۸ - آئین نامه اجرایی این قانون
 منتهای در ظرف یکماه از طرف وزارت کشور
 تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع
 اجرا گذاشته خواهد شد اصلاح آئین نامه
 مذکور نیز با پیشنهاد وزارت کشور و تصویب
 هیئت وزیران خواهد بود .

کریمی - کهید - شهیدی - منصف
 هادی مصدقی - ریگی - اخگر - هدی -
 موسوی - شادلو - نجفی فردوسی
نایب رئیس - آقای وزیر کشور
وزیر کشور - خواستم عرض کنم
 چون این طرح تلفیقی است از ماده واحده
 دولت و نظر هائیکه از آقایان نمایندگان
 محترم گرفته شده و با مذاکره با آقایان
 نمایندگان معترزم بعمل آمده دولت این طرح
 را بجای لایحه خود می پذیرد .

بعضی از نمایندگان - پس ماده
 بماده طرح میشود .
نایب رئیس - چون دارای مواد است
 فعلا کلیات مطرح است

بعضی از نمایندگان - بایستی
 طبع و توزیع شود
نایب رئیس - طبع و توزیع شده آقای
 کریمی بفرمائید .

ناصر ذوالفقاری - امروز صبح
 بدست ما دادند .

کریمی - راجع بموضوع اصلاح
 وضع اتوبوس رانی صحبت های لازم شده
 است آقایان نمایندگان هر کدام بنوبه خود
 این مطلب را تأیید کرده اند که وضع
 اتوبوسرانی کشور بسیار بد است و بایستی
 در اینباب اقدامات لازم بعمل بیاید دولت هم
 طرحی بمجلس داده است که این طرح
 مورد ایراد عده ای از آقایان نمایندگان بوده
 در جلسه خصوصی بانظر اغلب آقایان
 یک طرحی تهیه شد که تقدیم مجلس شد
 در جلسه گذشته هم با اینکه آقایان با آن
 طرح نظر موافق داشتند تقریباً با اکثریت
 آراء مخالفت شد و آن طرح رد شد و این
 طرح را امروز دولت بجای لایحه قبول کرده
 است البته بنده هم این نکته را انکار نمیکنم
 که ممکن است بعضی از مواد در این
 طرح باشد که با سلیقه بعضی از آقایان وفق
 ندهد و همچنین ممکن است آقایان نظریات
 اصلاحی داشته باشند که در این طرح فوت
 شده باشد از این جهت بنده از آقایان
 نمایندگان استدعا میکنم در موقعی که
 طرح مطرح میشود با کمال دقت آنچه نظریات
 اصلاحی بنظرشان میرسد پیشنهاد کنند که
 با ممتنائیکه مملکت از قانونگذاری انتظار
 دارد یک لایحه ای به تمام معنی با همفکری
 آقایان نمایندگان بگذرد که موجب
 سرگردانی صاحبان سهام و مردمیکه با اتوبوس
 سروکار دارند نشود .

نایب رئیس - آقایان توجه میکنند
 در هر ماده ای که مطرح میشود پیشنهاد هم
 می توانند بدهند . آقای ملک مدنی مخالفید؟

ملک مدنی - بله بطوریکه جناب
 آقای وزیر کشور اظهار کردند وقتی که
 این لایحه اتوبوسرانی تقدیم مجلس شد
 برای اینکه توافقی بین نظر آقایان نمایندگان
 شده باشد یک جلسه ای خارج از مجلس شد که بیشتر
 اعضای کمیسیون کشور بودند بالاخره
 باینجا رسید که این طرحی که تهیه شده
 است و تقدیم شد وزارت کشور این طرح را
 بمنزله لایحه اولی خودش قبول کرده و در
 دستور جلسه هفت البته بنده باین طرح
 موافقم (خسرو قشقایی - با کدامیک از
 از طرح ها) باین طرح که مطرح شد ریگی
 از نمایندگان پیش چرا میتوان مخالف صحبت
 میکنید ؟ بنده موافقم ولی یکی در سه اصلاح
 لازم دارد که برای عرض همان اصلاحات
 بنده آمدم پشت این تریبون که نظریات

خود مرا اظهار کنم .
 اولین چیزی که در جلسه قبل هم عرض
 کردم مدت است ما باید مدت برای امتیاز
 قابل بشویم (صحیح است)
 برای همیشه که مانع توانیم اختیار
 اتوبوسرانی شهر تهران را باشخاص معینی
 بدهیم این برخلاف حزم و مصلحت حال و
 آیندگان است و این را بنده در همان جلسه
 هم عرض کردم و حتی پیشنهادی هم دادم که
 مدت داشته باشد بایستی مدت تعیین شود و
 من فکر میکنم مدت سه سال کافی است البته مربوط
 باین است که نظر آقای وزیر کشور هم که
 این لایحه را تهیه کرده اند روشن شود خلاصه
 ایشان اگر نظری داشته باشند نظر من سه سال
 است که پیشنهاد هم کردم حالا اگر آقایان
 نظرد دیگری داشته باشند بفرمائید دو مرتبه
 موضوعی که بنظر بنده مورد دقت است که
 خواستم تذکر بدهم وضعیت کارمندان فعلی
 اتوبوسرانی است که وضعیت استخدامیشان
 باید در نظر گرفته شود و بنظر بنده این یک
 مطلب اساسی است یک عده از
 این راه ارتزاق میکردند و زندگیشان تأمین
 میشده باین پس از گذشتن این قانون یک فکر
 اساسی برای آنها در آئین نامه بشود که برای همیشه
 وضعیت محفوظ شده باشد و بتوانند باین
 وضعیت خوبی زندگی کنند و لباس آنها باید
 مورد دقت قرار گیرد وضعیت این اتوبوس
 رانی باید درست شود و باید
 دقت بشود که یک چیزی که مطابق اصول
 دنیا باشد ایجاد بشود امروز اتوبوسرانی از
 اولین احتیاجات این شهر است در این شهر
 باین بزرگی همه کس که نمی تواند اتومبیل
 داشته باشد یا سوار تاکسی بشود و یک
 تومان بدهد بنده خواستم عرض کنم که این
 طبقه وضعیتشان طوری است که اقتضا دارد از
 لحاظ حقوق بیشتر بهشان توجه بشود البته
 اینها یک عده زحمتکش هستند یکی از
 آقایان بنظرم آقای نریمان این مطلب را
 فرمودند که شوهر و راننده ای که ۱۴ ساعت
 کار می کند مغزو فکرش و دستش قادر
 باینکه بتواند وظایفی را که در رانندگی
 دارد زحمت کند نیست که یک تصادف و
 تصادمی رخ ندهد بنظر بنده باید یک ساعات
 کار معینی برای راننده و شوهر در نظر
 گرفت این قدرت کارش پیش از هشت ساعت
 نیست باید در دسته باشند غرض آنکه دسته از ساعت
 ۷ تا ۲ بعد از ظهر و دسته دیگر از ساعت ۲
 بعد از ظهر تا ساعت ۱۰ که این دو دسته
 بتوانند وظایفشان را طوری انجام بدهند
 که از این جور تصادفی که حالا میشود که
 نتیجه خستگی و فرسودگی شوهر و راننده
 است جلوگیری بشود این
 تذکرات در موقع طرح لایحه لازم است
 گفته شود که در آئین نامه این پیش بینی ها
 بشود از هر چیزی مهمتر اینست که ساعت کار
 اینها باید معلوم شود مثل کارهای دیگر

استدعا میکنم که این لایحه را همانجور که صدای از آقایان فرمودند ۲۴ ساعت بدهیم که طبع و توزیع بشود مشاوره ای شود آقایان یک مطالعه ای بکنند تا آقایان بتوانند با حضور ذهنی بیشتری رای بدهند

نایب رئیس - آقایانیکه با کفایت مذاکرات موافقت قیام بفرمایند (عده کمی خواستند) تصویب نشد با اجازه آقایان ده نفر تنفس داده میشود

نایب رئیس - فوریت طرح دو- فوریتی آقایان نمایندگان مطرح است قرائت می شود

(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

امضاء کنندگان این طرح ماده واحده زیر را از نظر حفظ نفوس آینده کشور با قید دو فوریت پیشنهاد مینمائیم

ماده واحده - وارد کردن کتبه ادوات و داروهای که بمنظور سقط جنین و جلوگیری از تولید نسل بکار برود و همچنین فروش آنها در داخله کشور ممنوع است مگر با اجازه وزارت بهداری صرفاً بمنظور درمان آئین نامه اجرای این قانون را وزارت بهداری تنظیم و بتصویب کمیسیون بهداری مجلس خواهد رسانید

(پنجاء دقیقه قبل از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل و نیم ساعت قبل از ظهر مجدداً تشکیل شد)

بهداری مجلس خواهد رسانید متخلفین از این قانون بکیفر ۶ تا ۳ ماه حبس تأدیبی و یا بتادیب غیر امت از ده هزار ریال الی صد هزار ریال محکوم خواهند شد و دستگامها و داروهای مورد استفاده نیز از طرف وزارت بهداری ضبط خواهد شد

نایب رئیس - مذاکرات در کلیات به ادامه داده میشود آقای نبوی

دکتر فقیهی شیرازی • مدرس • نریمان ذکائی • پورسرتیب • جلالی • حاج سیدجوادی میلانی • شهیدی • شادلو • افشار صادقی • هدی • دادور • مهندس غروی • انگچی

دکتر فقیهی شیرازی • مدرس • نریمان ذکائی • پورسرتیب • جلالی • حاج سیدجوادی میلانی • شهیدی • شادلو • افشار صادقی • هدی • دادور • مهندس غروی • انگچی

دکتر فلسفی

نایب رئیس - بسته است به نظر آقایان نمایندگان باید باین موضوع رای بدهیم آقایانیکه موافقت با نظر آقای نبوی بفرمایند (اغلب برخاستند) تصویب

امامی اهری - باید وزیر بهداری باشد یا؟

حاج سیدجوادی - باید وزیر بهداری باشد

نایب رئیس - دو فوریتش چندان لازم نیست وزیر بهداری باشد نماینده دولت

۶- قرائت طرح دو فوری پیشنهادی راجع بجلو گیری از سقط جنین

هست آقای وزیر کشور فرمایشی دارید بفرمایند

وزیر کشور - البته نماینده دولت همانطوریکه فرموده اند هست ولی اینکار بایستی از نظر فنی هم مورد دقت و توجه قرار بگیرد و باینصورت ممکن است کار ورود وسائل و داروها را دچار زحمت کفیه بنا بر این بنده استدعا میکنم که این عمل با دقت صورت بگیرد و به آقای کفیل بهداری خبر بدهند که جلسه آینده تشریف بیاورد

نایب رئیس - اگر موافقت بفرمایند تلفن بشود که آقای کفیل وزارت بهداری بیایند (صحیح است)

۷- اعلام تصویب صورت مجلس جلسات دوم و پنجم بهمن ۱۳۳۱

نایب رئیس - چون عده برای رای کافی است تصویب صورت مجلس جلسات دوم و پنجم بهمن ماه اعلام میشود

۸- طرح گزارش شور اول موافقت نامه ترانزیت بین ایران و ترکیه

نایب رئیس - گزارش کمیسیونهای راه و خارجه راجع بموافقت نامه ترانزیت بین ایران و ترکیه مطرح است قرائت میشود (بشرح آتی خوانده شد)

گزارش از کمیسیون راه بمجلس شورای ملی

کمیسیون راه با حضور آقای وزیر راه لایحه دولت مربوط بموافقت نامه تسهیل و بسط ترانزیت و حمل و نقل مسافر و کالا بین ایران و ترکیه را که مشتمل بر یک مقدمه و چهارده ماده و ۳ پروتکل و یک موافقت نامه راجع بپرداخت و مراسلات مبادله بین طرفین

میباشد (طبق ماده ۱۰۴ آئیننامه داخلی مجلس شورای ملی) مورد شور و مطالعه قرار داده و موافقت نامه مزبور را عیناً تصویب و اینک گزارش آن را برای شور اول بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد

مخبر کمیسیون راه - معتمد ماوندی

گزارش از کمیسیون امور خارجه به مجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه طبق ماده (۴۱) آئین نامه داخلی مجلس شورای ملی در جلسه بیست و هشتم آذرماه ۱۳۳۱ با حضور آقای وزیر امور خارجه بلاوجه دولت راجع بموافقت نامه ترانزیت حمل و نقل مسافر و کالا بین ایران و ترکیه رسیدگی نموده و موافقت نامه مزبور را از لحاظ سیاسی عیناً تصویب و اینک گزارش شور اول آنرا تقدیم مجلس شورای ملی می دارد • متن موافقت نامه ضمیمه است

از طرف مخبر کمیسیون دکتر فخر (نایب رئیس کمیسیون امور خارجه)

نایب رئیس - در کلیات مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) چون اعتراض نرسیده است برای شور دوم بکمیسیون ارجاع می شود

۹- تعیین موقع جلسه بعد ختم جلسه

نایب رئیس - پیشنهاد ختم جلسه هم رسیده است

باموافقت آقایان اگر اجازه بفرمایند جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز پنجشنبه ساعت ۹ و ربع صبح

(بیست دقیقه قبل از ظهر جلسه ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی -

محمد ذوالفقاری

دینا که ساعت کارشان معلوم است ضمناً نکته دیگری که بنده می خواستم عرض کنم که باید مورد توجه باشد باید این دستگاه هم وقتی بوجود آمد بیمه بشوند بیمه اجتماعی برای این طبقه ضرورت دارد که اگر در نتیجه یک حادثه ای تصادفی کرد شوهر وراثتده ای تلف شد وضع معیشت هائله او و زندگی آنها قیلا پیش بینی شده باشد و همانطوریکه خوشبختانه دولت برای کارگرها قانون خوب و مفیدی تصویب کرده و شاید دیروز بود که آقای وزیر امور خارجه در مصاحبه شان فرمودند بنده دیدم که یک قدم بسیار اساسی برداشته شده (وزیر خارجه - مشمول اینها هم میشود) باید مشمول بشود و اینها هم عطف بهمان قانون بشوند که اینها هم بتوانند استفاده کرده باشند البته در تقویم این اتوبوس های موجود هم باید یک افراد باصلاحیتی را جناب آقای وزیر کشور در نظر بگیرند که در تقویم و تعیین میزان قیمت که سهام را تشکیل می دهد خیلی دقت بشود که یک چیز بی تناسبی از آب در نیاید بنده بیشتر از این عرضی نمیکنم و امیدوارم یک قدم مفیدی برای احتیاجات مردم برداشته شود البته ولایات هم بنوبه خودشان از این قانون استفاده می کنند.

نایب رئیس - آقای وزیر کشور
وزیر کشور - چند نکته جناب آقای ملک مدنی فرمودند که بنده باید توضیحاً عرض کنم که این نکات منظور نظر وزارت کشور در موقع تنظیم آن لایحه بوده است و این مطالب در آئین نامه ای که الان یک نسخه اش پیش بنده است در نظر گرفته شده است و اتفاقاً در آن آئین نامه که بعضی از موادش در طرح جناب آقای کریمی گنجانده شده است در ماده ۹ آن مدت عمل شرکت معین شده است و حالاً هم بنده تعیین مدت را با اختیار آقایان نمایندگان محترم میگذارم که موقع مقتضی پیشنهاد بفرمایند و مورد قبول وزارت کشور خواهد بود مسئله دیگر راجع بلباس بود و این امری است که البته باید در آئین نامه منظور شود و مسئله مهمی نیست که ما بتوانیم آنرا در قانون بگذاریم راجع به بیمه در طرح پیش بینی شده است و در آئین نامه هم بود و بر طبق آنچه که در قوانین ما پیش بینی میکند بیمه کارگران و کارکنان و حتی اشخاص ثالث را ما منظور خواهیم کرد و بنده در عرایض پریروز خودم این نکته را تذکر دادم و اما مسئله دیگر که افراد باصلاحیت باشند برای تقویم قیمت و ارزیابی البته دقت کافی خواهیم کرد و بنده خاطر مبارک آقایان را مطمئن میکنم که منظور اساسی ما چنانکه آقایان این نظر را دارند ما هم منظور همان اینست که کاملاً رعایت حقوق مردم از همه جهت بشود و چون همین امروز وزارت کشور دستور

تشکیل مقدمات انجمن شهر را داده است و شروع بکار خواهیم کرد امیدواریم بیشتر اینکارها زیر نظر انجمن شهر و همکاری وزارت کشور انجام بگیرد
نایب رئیس - آقای وکیل پور
 جنابعالی مخالفید یا موافق (وکیل پور - مخالفم) مخالف صحبت کرده است
وکیل پور - آقای ملک مدنی که گفتند موافقم پس بنده می خواهم یک تذکره عرض کنم
نایب رئیس - آخر مخالف صحبت کرده است
وکیل پور - حالا که آمده ام اجازه بفرمائید صحبت کنم بنده هم بعنوان موافق مطالبم را عرض میکنم (نایب رئیس - بفرمائید) اگر چه کلیه آقایان نمایندگان محترم علاقه قطعی و کامل دارند که این لایحه هر چه زودتر بتصویب برسد ولی بنده فکر میکنم که کار بر خلاف قاعده و ترتیب کردن صحیح نیست اولاً از مقام ریاست باید گله کنم که امروز روز سؤالات بود و مطرح فرمودند و در ثانی اینکه میبایستی این پیشنهادی که بجای لایحه تقدیمی دولت قبول شده است اقلاً ۲۴ ساعت یا ۴۸ ساعت از طبع و توزیع آن بگذرد که آقایان نمایندگان محترم بتوانند در اطرافش مذاقه و مطالعه کامل بکنند و بنده با این ترتیب فکر میکنم که هیچیک از آقایان حضور ذهن کافی نداشته باشند که پیشنهاد لازم را بدهند و اما این چیزیکه بنده بخاطر رعایت آئین نامه عرض میکنم و با آن موافقم و بصورت مخالفت عرض میکنم اینست که بنده یکی از امضاء کنندگان طرحی بودم که جناب آقای نریمان تهیه فرمودند و علت اینکه با آن طرح موافق بودم این بود که مسئله وسائط نقلیه یکی از موارد مورد احتیاج عامه است که بسیار مهم است و بخصوص در شهر تهران عموماً با آن سر و کار دارند و این بایستی بدست خود مردم باشد و بدست مردم بودن در صورتی تأمین میشود که اکثریت سهام آن در دست مردم و دولت باشد یعنی در دست شهرداری باشد با اینکه جناب آقای وزیر کشور با توضیحاتی که فرمودند خواستند بفرمایند که این لایحه هم در حقیقت همان منظور را تأمین میکند بنده مخالف هستم و فکر میکنم چنین منظوری را تأمین نمی کند برای اینکه در این طرح درجه اول هشتاد درصد از سهام متعلق بصاحبان اتوبوس است و مادر آنجا منظور همان این بود که استفاده منافی که از اینکار حاصل می شود و خیلی هم زیاد است بخود مردم برسد یک شهری که بول اسفالت داده است ایستگاه های اتوبوس در اختیار میگذارد اداره راهنمایی و رانندگی دارد و تمام مخارج را متحمل میشود باید در منافع هم شریک باشد مطلب دیگر این است که یک خلاف اصلی در اینجا

دیدم میشود و آن این است میگوید هیئت مدیره شرکت از ه نفر مرکب خواهد بود که از لحاظ حفظ مصالح عمومی سه نفر آنها بانتخاب انجمن شهر از میان نمایندگان انجمن شهر و دو نفر بانتخاب سایر صاحبان سهام تعیین خواهد شد بنده عرض میکنم که در قانون تجارت و شرکت های سهامی یکی از ارکان شرکت مجمع عمومی است و مجمع عمومی که مرکب است از صاحبان سهام اینها هستند که حق دارند هیئت مدیره را انتخاب کنند اگر شما این حق را از صاحبان سهام بگیرید یک کاری برخلاف اصل کرده اید در هر قانونی ما بخواهیم قوانین گذشته را در نظر نگیریم و یک اصلی را نقض کنیم در حقیقت نقض غرض شده است و در حقیقت یک آتش عجیبی درست میشود از این جهت بنده عقیده ام این است که از این فکر که فقط سه نفر از نظر حفظ مصالح عمومی از انجمن شهر انتخاب شود صرف نظر کنیم و باز یک ترتیبی بدیهیم که نظر آقای نریمان تأمین شود یکی از گرفتاریها و مشکلاتی که جناب آقای وزیر کشور اشاره فرمودند که نمیشود با طرح جناب آقای نریمان موافقت کرد این بود که دولت ممکن است پول نداشته باشد (وزیر کشور - بنده همچو عرضی نکردم) ممکن است پول فراهم نشود برای شهرداری، بنظر بنده ممکن است پول فراهم بشود برای شهرداری عوائد فراهم بشود دولت یک کمک خیلی ساده ای میتواند بکند و منظور هم حاصل میشود و آن این است که تمام بنزین و روغن این اتوبوسها را تا زمانی که قیمت سهام آن سرمایه ابر را که تعهد میکند استهلاك نشده است معانی در اختیارشان بگذارد بدون گرفتن پول و فکر میکنم که این در ظرف پنج ماه یا شش ماه این پانزده میلیون تومان استهلاك میشود برای اینکه روزی پنجاه یا شصت هزار تومان فقط پول بنزین است و روغن دولت میتواند این کار را بکند یعنی قرضی است که منفعت ندارد یعنی وقتی این فرض را گرفتند بمجرد اینکه این سرمایه را گذاشتند از منافع ۵۱ درصد هم استفاده خواهند کرد (نریمان - احتیاجی بآن مورد نیست چون خود خود صدی بیست در سال دو میلیون تومان منفعتش میشود) بسیار صحیح است امیدوارم چون خود جنابعالی مبتکر این طرح بوده اید راه حلهائی که خود جنابعالی نشان میدهید یا بعنوان دیگری که آقایان قبول بفرمایند بفرمائید بنده مقصودم این است که منظور اساسی و اصلی و جهت اقتصادی این لایحه رعایت بشود در اینجا منظور شده باشد چون بنده قبلاً عرض کردم با طرح این مطلب قبیل از گذشتن ۲۴ ساعت مخالفم فعلاً عرضی نمیکنم و اگر مطرح شد در سایر موارد عرایض خودم را عرض میکنم

مذاکرات رسیده که قرائت میشود (شرح زیر خواننده شد)
 اینجانب پیشنهاد میکنم که مذاکره یک موافق و یک مخالف بکند
مذاکرات رأی گرفته شود
نایب رئیس - آقای ملک مدنی که بنده عقیده بنده این یکی از موارد و در حدود دو سه جلسه در اطاق خصوص یعنی در جلسه خصوصی در این مورد صحبت شد (نریمان - ولی به نتیجه نرسید این پیشنهاد نتیجه آن کمیسیون نیست) عده ای هم فرمودند در کمیسیون مخصوصی که این کمیسیون کشور و چند نفر دیگر هم شرکت داشتند در آنجا بحث شد و مشورت کردند در حدود سه ساعت با حضور آقای وزیر کشور و نظریات مختلفی آنجا ابراز شد و بنده عقیده ام اینست که این لایحه را وزیر کشور این بود که اینکار زودتر بشود و چون مدتی است که الان این موضوع در دستور مجلس است و مجلس هم باید برای دیگرش را انجام بدهد و از طرف آقایان هم هر نظری دارند میتوانند در پیشنهاد بدهند باین جهت بنده تقاضای کفایت مذاکرات کردم و خواهش میکنم آقایان رأی بدهند که وقت مجلس بیشتر این تلف نشود

نایب رئیس - آقای پارسا

مذاکرات رسیده که قرائت میشود (شرح زیر خواننده شد)
 اینجانب پیشنهاد میکنم که مذاکره یک موافق و یک مخالف بکند
مذاکرات رأی گرفته شود
نایب رئیس - آقای ملک مدنی که بنده عقیده بنده این یکی از موارد و در حدود دو سه جلسه در اطاق خصوص یعنی در جلسه خصوصی در این مورد صحبت شد (نریمان - ولی به نتیجه نرسید این پیشنهاد نتیجه آن کمیسیون نیست) عده ای هم فرمودند در کمیسیون مخصوصی که این کمیسیون کشور و چند نفر دیگر هم شرکت داشتند در آنجا بحث شد و مشورت کردند در حدود سه ساعت با حضور آقای وزیر کشور و نظریات مختلفی آنجا ابراز شد و بنده عقیده ام اینست که این لایحه را وزیر کشور این بود که اینکار زودتر بشود و چون مدتی است که الان این موضوع در دستور مجلس است و مجلس هم باید برای دیگرش را انجام بدهد و از طرف آقایان هم هر نظری دارند میتوانند در پیشنهاد بدهند باین جهت بنده تقاضای کفایت مذاکرات کردم و خواهش میکنم آقایان رأی بدهند که وقت مجلس بیشتر این تلف نشود

نایب رئیس - آقای پارسا